

מבט לטרור: חזבאללה, לבנון וסוריה 31 באוגוסט – 7 ספטמבר 2023

עיקרים

- ◀ השבוע לא דווח על תקריות לאורך גבול ישראל לבנון.
- ◀ מועצת הביטחון של האו"ם חידשה את מנדט יוניפי"ל בדרום לבנון. על פי נוסח ההחלטה, יוניפי"ל יפעל באופן עצמאי ולא יצטרך אישור מוקדם לביצוע משימותיו. בלבנון, תגובות מעורבות לנוסח ההחלטה.
- ◀ עמוס הוכשטיין מתאם נשיא ארה"ב לביטחון האנרגיה, נפגש עם עבדאללה בו חביב, שר החוץ הלבנוני וציין בפניו את היתכנות המשך התיווך לתיחום הגבולות היבשתיים בין לבנון וישראל.
- ◀ משבר הנשיאות בלבנון נמשך. נביה ברי, יו"ר הפרלמנט, קרא לקיום דיאלוג בין שבוע ימים בין כל המפלגות שבסופו ייבחר הנשיא, יריבי חזבאללה דחו את יוזמתו.
- ◀ וסים מנצורי, נגיד הבנק המרכזי של לבנון, הבטיח שמשקיעים יוכלו למשוך את כספם מהבנקים הלבנוניים, מהלך שלא ניתן היה לעשותו מאז 2019.
- ◀ דאגה בלבנון מאפשרות חידוש מעבר פליטים סוריים ללבנון. פעיל הכוחות הלבנונים החופשיים קרא לנוצרים לרכוש נכסים באזור הבקאע כדי לעצור את "ההתפשטות האיראנית".
- ◀ חזבאללה גינה את התפתחות היחסים הדיפלומטיים בין ישראל לבחריין.
- ◀ חסין אמיר עבדאללהיאן, שר החוץ האיראני, ערך ביקור בלבנון ובמהלכו נפגש עם מזכ"ל חזבאללה, מזכ"ל הג'האד האסלאמי בפלסטין, סגן יו"ר הלשכה המדינית של חמאס, ויו"ר הפרלמנט.
- ◀ חזבאללה אסר על פעיליו לצאת לסוריה כדי להשתתף בקרבות.

דרום לבנון

- ◀ השבוע לא דווח על תקריות חריגות בגבול ישראל לבנון.

חידוש מנדט יוניפי"ל

- ◀ לאחר הצבעה, החליטה מועצת הביטחון של האו"ם על הארכת מנדט יוניפי"ל בלבנון בשנה. דהיינו, עד 31 באוגוסט 2024. נוסח ההחלטה קובע שיוניפי"ל אינו זקוק לאישור מוקדם כדי לבצע את משימותיו במסגרת המנדט והוא מוסמך לבצע את פעילותו באופן עצמאי (אתר התקשורת של האו"ם, 31 באוגוסט 2023).
- ◀ בלבנון פורסמו תגובות מעורבות להחלטה. להלן עיקרי ההתייחסויות:
 - ◆ **אנדריאה טנטי, דובר יוניפי"ל**, ציין שעם חידוש המנדט, לא תשתנה פעילות יוניפי"ל בדרום לבנון והתיאום עם הצבא ועם ממשלת לבנון יימשך כפי שהיה מאז שנת 2006. טנטי הזכיר את אוהל

חזבאללה שהוצב בדרום לבנון וציין שהנושא מטריד מאוד את יוניפי"ל בהקשר של יישום החלטה 1701. לדבריו הצבת האוהל מהווה הפרה [של החלטה 1701] ויוניפי"ל פועל להסרתו (אלחרה; אלנשרה, 4 בספטמבר 2023).

◆ **נג'יב מיקאטי, ראש ממשלת המעבר**, בירך על ההחלטה וקבע שהיא תתרום להגברת הביטחון של לבנון. הוא ציין שהחלטת האו"ם התחשבה בדרישת לבנון להכניס לנוסח ההחלטה סעיף הקובע שיוניפי"ל יבצע את פעילותו בתיאום עם ממשלת לבנון (אלג'אד, 1 בספטמבר 2023).

◆ ב-6 בספטמבר 2023 קיים מיקאטי פגישה עם הגנרל ארולדו לאזארו, מפקד כוחות יוניפי"ל בלבנון, ודן עימו בשיתוף הפעולה בין הצדדים. מיקאטי הדגיש בפגישה את מחויבות ממשלת לבנון להחלטת מועצת הביטחון ואת נכונותה לשתף פעולה עם יוניפי"ל באמצעות צבא לבנון (חשבון הטוויטר של לשכת ראש ממשלת לבנון, 6 בספטמבר 2023).

פגישה נג'יב מיקאטי ומפקד יוניפי"ל (חשבון טוויטר של לשכת ראש ממשלת המעבר, 06 בספטמבר 2023)

◆ היומן אלאח'באר המקורב לחזבאללה ציין שפיקוד יוניפי"ל דבק בביצוע סיורים בתיאום עם צבא לבנון (אלאח'באר, 4 בספטמבר 2023).

לבנון פנים

הבחירות לנשיא לבנון

◆ **נביה ברי, יו"ר הפרלמנט ומנהיג תנועת אמל**, קרא לכל המפלגות לקיים דיאלוג במשך שבוע ימים כדי לבחור בנשיא (ערוץ פראנס 24, 31 באוגוסט 2023). קריאתו לא נענתה והיא אף עוררה חילוקי דעות. להלן עיקר התגובות ליוזמת ברי:

◆ **סמיר ג'עג'ע, מנהיג מפלגת הכוחות הלבנוניים**, נשא נאום ובו כינה את חזבאללה "כנופיית פושעים". הוא האשים את חזבאללה בהכשלת הבחירות לנשיאות בציינו שהקריאה של חזבאללה לדיאלוג אינה אלא עוד דרך להכריח לעשות כרצונו (יוטיוב, 4 בספטמבר 2023).

מנהיג הכוחות הלבנוניים סמיר ג'עג'יע (יוטיוב, 4 בספטמבר 2023)

◆ **ג'בראן באסל יו"ר הזרם הלאומי החופשי**, (בעל ברית נוצרי של חזבאללה), אמר כי ככל הידוע לו, נביה ברי לא יתנגד להחלת עיקרון ניהול מדיני וכלכלי מבוזר.¹ היוםון אלנשרה ציין שברי וחזבאללה אכן אינם מתנגדים לכאורה לעקרון זה, אבל הם נוהגים כך משום שהשיעים וחזבאללה הם המרוויחים העיקריים מכך (אלנשרה, 2 בספטמבר 2023).

המשבר הכלכלי

◀ בראיון שהעניק **וסים מנצורי, נגיד הבנק המרכזי של לבנון**, לערוץ אלערביה, הוא הודיע שהחזרת הפיקדונות למשקיעים אינה בלתי אפשרית. עם זאת, מנצורי לא פרט דבר לגבי הרגולציה בנוגע למשיכת כספים. עוד הוסיף, כי בכונתו להסדיר את הסחר במטבע חוץ ולקיים אותו דרך פלטפורמה דיגיטלית ייחודית באמצעות הבנק המרכזי. יצוין כי מאז 2019 משקיעים בלבנון אינם יכולים למשוך את כספם מהבנקים הלבנוניים הנמצאים על סף קריסה (אלערביה, 4 בספטמבר 2023).

◀ הריאיון של מנצורי עורר דאגה בקרב חלפני מטבע חוץ בלבנון. מאחר, שלטענתם, בשל המדיניות שנוקט הבנק המרכזי, המסחר בדולרים הופך ללא רווחי. לדבריהם הבנק המרכזי מונע באופן מלאכותי את תנועת מחירי הדולר והלירה הלבנונית וכתוצאה מכך, הם לא מרוויחים מהמסחר בדולרים (MTV, 4 בספטמבר 2023).

חשש מהשתלטות שיעית בבקאע

◀ **פעיל מפלגת הכוחות הלבנוניים, אבראהים צקר**, פרסם במדיה חברתית סרטון בו הוא קרא לכל הלבנונים הנוצרים בלבנון ובין ומחוצה לה לרכוש נכסים לקנות בזחלה (אזור הבקאע) זאת כדי למנוע השתלטות איראנית שיעית באזור.² לטענתו, השיעים קונים קרקעות ונכסי דלא נידי בזחלה ואזור הבקאע והם אף מוכנים גם לשלם יותר ממחיר השוק כך, הם משתלטים על לבנון (לבנון דיבייט, 4 בספטמבר, 2023).

¹ מדובר בעקרון לפיו הכוח וההשפעה הפוליטית יתחלקו בשווה בין כל העדות המרכיבות את אוכלוסיית לבנון.
² בהקשר זה, ראו מחקר מרכז המידע מ-4 בספטמבר 2023: "פעילות איראן להרחבת השפעתה הדתית-תרבותית באזור באמצעות "עוצמה רכה"."

אברהים צקר (ערוץ אוריינט ביוטיוב, 4 בספטמבר 2023)

חשש מחידוש מעבר פליטים מסוריה ללבנון

◀ לאחרונה התחדשה תופעת הפליטים הסורים המגיעים ללבנון. נמסר על עשרות ואף מאות סורים, גברים נשים וטף, בכל הגילאים אשר חוצים את מעברי הגבול הפרוצים בין סוריה ללבנון. יצוין שמאז תחילת מלחמת האזרחים בסוריה (2011), מארחת לבנון בשטחה פליטים סורים סונים רבים. שר העקורים בממשלה הזמנית, עצאם שרף אלדין, ציין כי מספר העקורים הסורים שנכנסו במעברים בלתי חוקיים באוגוסט הגיע ל-8,000, בעוד שמספרם מתחילת השנה עולה על 20,000 (אלאחבאר, 7 בספטמבר 2023).

◀ **נג'יב מיקאתי, ראש ממשלת המעבר**, יכנס ישיבה מיוחדת בשבוע הבא שתעסוק ב"הגירה הסורית החדשה" בהשתתפות מפקד צבא לבנון ומפקדי מנגנוני הביטחון (ערוץ הטלגרם של אלמנאר, 7 בספטמבר, 2023).

◀ **ציר הפרלמנט, ג'ורג' עטאללה**, האשים את המפלגות הלבנוניות בקנוניה נגד לבנון בקשר לסוגיית הפליטים הסוריים. הוא האשים את הדרג הפוליטי הלבנוני בכוונה לאכלס אותם בלבנון. עטאללה התרעם במיוחד על שתיקתו של ראש ממשלת המעבר נג'יב מיקאתי (לבנון דבייט, 5 בספטמבר 2023).

הציוץ של ג'ורג' עטאללה
(חשבון טוויטר של ג'ורג' עטאללה, 5 בספטמבר 2023)

לבנון חוץ

ביקור המתווך האמריקאי בלבנון

◀ עמוס הוכשטיין מתאם נשיא ארה"ב לביטחון האנרגיה ערך ביקור בלבנון. במהלך הביקור נפגש הוכשטיין עם בו חביב שר החוץ הלבנוני. בפגישה הדגיש הוכשטיין את עניינה של ארצות הברית ביציבות בדרום לבנון. עוד ציין הוכשטיין בפני בו חביב שלאחר הצלחת התיווך בתיחום הגבולות הימיים הוא בוחן את נכונותם של כל הצדדים להסתייע בתיווך כדי להשלים גם את תיחום הגבולות היבשתיים (NNA, 31 באוגוסט, 2023). בחזבאללה האשימו את הוכשטיין באימוץ העמדה ישראלית וטענו שהמתאם האמריקאי שב והדגיש שאוהל חזבאללה מהווה הפרה ושיש להסירו (אלאח'באר, 31 באוגוסט, 2023).

ביקור שר החוץ האיראני בלבנון

◀ חסין אמיר עבדאללהיאן, שר החוץ האיראני, ערך ביקור בן יומיים בלבנון. במהלך הביקור נפגש עבדאללהיאן עם גורמי ממשל לבנוניים ביניהם נביה ברי. בפגישה דנו השניים בהתפתחויות באזור, בהתנגדות בלבנון ובפלסטין ובוואקום הנשיאותי בלבנון. עבדאללהיאן הדגיש כי בחירת נשיא והרכבת ממשלה חדשה בלבנון הם נושאים חשובים שהינם בסמכות ההנהגה הפוליטית בלבנון (איראן פרס, 1 בספטמבר 2023). בפגישה שקיים עם חסן נצראללה, מזכ"ל חזבאללה, דנו השניים בהתפתחויות הפוליטיות האחרונות בלבנון ובאזור לרבות ההתפתחויות בפלסטין ובסוריה, מצב חזית "ההתנגדות" והתפתחויות חשובות בעולם האסלאמי (איראן פרס, 1 בספטמבר 2023).

◀ עבדאללהיאן גם נועד עם בכירים פלסטינים ביניהם זיאד אלנח'אלה, מזכ"ל הג'האד האסלאמי בפלסטין, צאלח אלעארורי סגן יו"ר הלשכה המדינית של חמאס. בפגישה הדגיש עבדאללהיאן את דבקות איראן באסטרטגיית התמיכה בפלסטינים, ב"התנגדות" ובשחרור האדמות. הוא הזכיר את הכרזתו של מנהיג איראן, עלי ח'אמנהאי, בדבר הצורך לתמוך ביהודה ושומרון, והבטיח כי איראן לא תיסוג מבחירותיה בתחום הפלסטיני ותמשיך לתמוך בכוח בהתנגדות (האתר תאבנאכ, 1 בספטמבר 2023). הבכירים הפלסטינים הדגישו מצדם את דבקותם באופציית "ההתנגדות" כאופציה אסטרטגית, והדגישו כי לא יחזרו בהם מפעולות "ההתנגדות" ביהודה ושומרון היות והדבר עומד בראש סדר העדיפויות בשלב זה (אתר ערוץ אלמיאדין, 31 באוגוסט 2023).

מימין: הפגישה עם מזכ"ל חזבאללה חסן נצראללה. משמאל: הפגישה עם הנהגות חמאס והג'האד האסלאמי (סוכנות הידיעות תסנים, 1 בספטמבר 2023)

◀ במהלך ביקורו, ערך עבדאללה סניור בדרום לבנון וביקר במארו אלראס קרבת גבול לבנון ישראל (אתר החדשות פרסיניוז, 2 בספטמבר 2023). יצוין שבמארו אלראס הוקמה, לאחר מלחמת לבנון השנייה (2006), "גינת איראן", לאות הוקרה על התפקיד החשוב שמילאה העיירה מארו אלראס במלחמת לבנון השנייה. האתר נבנה על ידי הרשות האיראנית לסיוע בשיקום לבנון שפעלה בדרום לבנון לאחר מלחמת לבנון השנייה. הגינה משמשת מוקד לביקור משלחות איראניות.³

פגישת שר ההגנה עם שגרירת ארצות הברית

◀ מוריס סלים שר ההגנה הלבנוני נפגש עם דורותי' שי, שגרירת ארה"ב בלבנון. מלשכתו נמסר שהשיחה עם השגרירה עסקה בעניינים צבאיים ובסיוע שקיבל צבא לבנון מארה"ב (אלנשרה, 05 ספטמבר, 2023).

פגישת שר ההגנה של לבנון עם שגרירת ארה"ב (אלנשרה, 05 ספטמבר 2023)

פגישת ברי עם שגרירת האיחוד האירופאי

◀ נביה ברי נפגש עם סנדרה דה ואל, השגרירה החדשה של האיחוד האירופי בלבנון (אתר האישי של נביה ברי, nabihberry.com, 05 בספטמבר 2023)

³ להרחבה ראו פרסום מרכז המידע מ-7 באוקטובר 2019: "תיירות ג'האדית": ביקורים באתרי "מורשת קרב" ובקברי שהידים, ככלי בידי חזבאללה לאינדוקטרינציה ולהפצת אידיאולוגיה.

פגישת יו"ר הפרלמנט ברי עם שגרירת האיחוד האירופי סנדרה דה וואל (האתר האישי של נביה ברי
05 בספטמבר 2023, nabihberry.com)

ישראל- לבנון

גיבוי חזבאללה על יחסי בחרין וישראל

חזבאללה פרסם הודעה רשמית המגנה את ממשלת בחרין על הביקור הרשמי שערך בה שר החוץ הישראלי, אלי כהן. בהודעה צוין שמדובר ב"בגיזה ובתקיעת סכין בגב העם הפלסטיני". בהתייחס למצב הפנימי בישראל צוין כי המשטר בבחרין פתח שגרירות של "האויב הישראלי" שעה שהישות [הציונית] עוברת את התקופה ההיסטורית הגרועה ביותר שלה. בהודעה גם הואשמה בחרין בדיכוי העם הבחריני (אלנור, 5 בספטמבר 2023).

סוריה

חזבאללה אסר על פעיליו לצאת לסוריה

על רקע התחדשות העימותים בין משטר אסד למתנגדיו בסוריה, נמסר כי חזבאללה אסר על פעיליו לצאת להילחם בסוריה וציין שהיציאה לסוריה מותרת רק לצורך העלייה לרגל למקומות הקדושים לשיעה. נטען שהרקע לפרסום האיסור הוא הערכות מצב איראניות לפיהן קיים חשש להגברת ההתקפות נגד האיראנים וחזבאללה בסוריה (צות בירות אינטרנשנל, 6 בספטמבר 2023)